

תלמוד תורה "קהילות יעקב החדש"

רח' הלל 28, אלעד

03-9087589

בס"ד

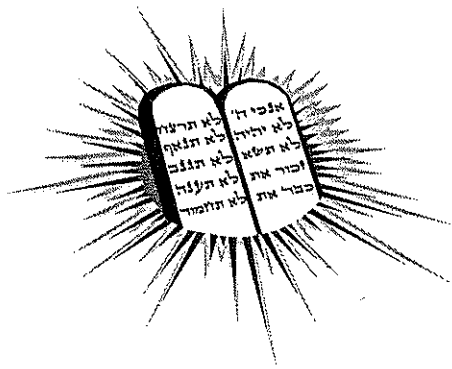
ערב חג השבועות

בחג השבועות יש הרבה מנהגים שכולם באים לסמל את המעמד הגדול שהיה לבני והוא

מעמד הר סיני

שמאז שנבחרו להיות עם סגולה של הקב"ה יותר מכל העמים.

מיד התחילו בני ישראל לספור את הימים של ספירת העומר מרוב צפיה וכליון שציפו וחיכו ליום הגדול, וכך ספרו כל יום ובי"ה יום אחד כבר עבר ולמחרת ספרו כבר את היום השני ואח"כ את היום השלישי וכן הלאה, וכך כל יום התקרבו יותר ויותר למועד החשוב של יום קבלת התורה הקדושה, עד שספרו כבר את כל הארבעים ותשע יום, לאחר שהתכוונו קידשו וטיהרו את עצמם כדי שיהיו מוכנים לקבל את המתנה הגדולה מאת ה' הגיע היום המיוחל הלא הוא חג השבועות יום קבלת התורה הקדושה.

ביום זה קבלו עם ישראל את התורה הקדושה ע"י משה רבינו עבדו הנאמן של הקב"ה, שקיבלו מהקב"ה בכבודו ובעצמו, אחרי שהיה בשמים ארבעים יום וארבעים לילה בלי לאכול ובלי לשתות, ובגלל שה' ידע שמכל אומות העולם רק עם בני ישראל ירצו לקבל את התורה הקדושה וכל שאר אומות העולם לא ירצו לקבלו, לכן הוציא אותם משעבוד עבדות מצרים ומיד למחרת שהוציא אותם ממצרים כבר הודיע להם הש"ת שבעוד חמשים יום יתן להם את הדבר הכי יקר וחשוב שקיים בעולם היה התורה הקדושה.

חג השבועות זמן מתן תורתנו

ניסים גדולים קרו לעם בני ישראל לקראת היום הקדוש הזה של קבלת התורה, כל החולים נרפאו מי שהיה חרש ולא שמע התחיל פתאום לשמוע, מי שהיה אילם ולא יכל לדבר התחיל לדבר ומי שהיה עיוור היה יכול לראות וכן הלאה, וכל זה עשה ה' כדי שכולם יוכלו לקבל את התורה.

הר סיני

מדוע ניתנה התורה דוקא בהר סיני ? מפני שהקב"ה רצה ללמד מוסר לבני ישראל שאת התורה צריך ללמוד ולקיים רק מתוך ענוה ולא מתוך גאווה, ולפני מתן תורה כשההרים שמעו שה' רוצה לתת את התורה הקדושה לבני ישראל באו כל ההרים למדבר והתחילו לריב בניהם מפני שכל הר רצה שיתנו את התורה עליו וכל אחד מההרים התפאר שהוא הר יותר גדול ויפה מחברו, ורק הר סיני שהוא הר נמוך עמד בצד כי לא היה לו במה להתפאר, לכן בחר ה' לתת את התורה הקדושה דוקא על ההר הנמוך הר סיני שעמד בצד ולא התגאה מול ההרים האחרים, כדי ללמד את עם ישראל שבשביל ללמוד את התורה הקדושה צריך להתנהג בענוה.

נעשה ונשמע

לפני שה' נתן את התורה לעם ישראל, הסתובב בין שאר העמים ושאל אותם האם רוצים הם לקבל את התורה, מיד שאלו הגויים מה כתוב בה, ענה להם ה' שכתוב בה 'לא תגנוב', וכתוב בה גם 'כבד את אביך ואת אמך' שצריכים לכבוד לשמוע בקול ההורים, וכתוב בה גם שצריך לשמור את יום השבת ועוד כל מיני מצוות.

הגויים מרוב טיפשותם ענו לה' שהם לא רוצים בשום פנים ואופן לקבל את התורה הקדושה, אחרי שה' ראה שהגויים לא רוצים קבל את התורה הקדושה בא לעם בני ישראל ושאל אותם אם הם כן מוכנים לקבל את התורה, בני ישראל בכלל לא שאלו מה כתוב בתורה אלא מיד ענו כל עם בני ישראל בקול רם,

"נעשה ונשמע"

אנו נעשה את כל מה שכתוב בתורה וכדי לדעת מה לעשות נשמע מה הקב"ה יצוה, מיד ירדו מלאכי השרת מן השמים ושמעו על ראשיהם של כל בני ישראל שני כתרים לכל יהודי אחד כנגד 'נעשה' ואחד כנגד 'נשמע'.

שלושת ימי הגבלה

שלושה ימים לפני קבלת התורה עשה משה רבינו גבול - סימן סביב הר סיני שעד לאותו סימן היה מותר לבני ישראל לגשת ולתוך אותו גדר היה אסור להם להיכנס, אפילו לנגוע בהר היה אסור ובשלושת הימים האלו התכוננו בני ישראל לקבלת התורה וקידשו וטיהרו את עצמם.

בשעת קבלת התורה כל הנשמות של כלל ישראל היו שם במעמד הזה, ואפילו הנשמות של התניוקות שעדיין לא נולדו עדיין גם הם היו שם ובאו לקבל את תורה הקדושה.

שעת מתן תורה

בשעה שנתן הקב"ה את התורה היה שקט דממה בכל העולם, כל הבריאה שקטה.

צפצף
געה
דיברו
אמרו שירה

לא

ציפור
שור
הבריות
המלאכים

רק קול השופר הלך וחזק, עד שבני ישראל ראו את קול השופר ולא רק ששמעו, ותוך כדי כך שמעו קול יוצא מאת הקב"ה **'אנוכי ה' אלוקיך לא יהיה לך אלוקים אחרים'** ומרוב פחד ואימה בשומעם את קול ה' פרחו נשמתם, והקב"ה הכניס בהם בחזרה את נשמתם, לאחר מכן בקשו מה' שהם רוצים לשמוע את שאר הדברות מפי משה רבינו כי הם לא מסוגלים לשמוע מפי ה'.

שמות החג

🌸 **'שבועות'** כי עד יום זה ספרו בני שבע שבועות של ספירת העומר

🌸 **'חג הקציר'** משום שבזמן החג מתחילים לקצור את התבואה החדשה ומהתבואה החדשה היו מקריבים בחג השבועות את שתי הלחם.

🌸 **'יום הביכורים'** שמיום זה מתחילים להביא מהפירות של שבעת המינים שהם חיטה, שעורה, גפן, תאנה, רימון, זיתים ותמרים לבית המקדש כדי להודות להקב"ה על הפירות הטובים שנתן לנו.

ביכורים זה מלשון **'בכור'** ובכור פירושו ראשון כמו הראשון שבמשפחה שקוראים לו בכור, אותו הדבר בביכורים שהפרי הראשון שמתחיל לגדול על העץ אותו מביאים לירושלים לכהן בשמחה בתופים ומחולות לשמוח ולהודות לה'.

🌸 **'זמן מתן תורה'** משום שביום זה ניתנה התורה לעם ישראל.

🌸 **'עצרת'** כמו שביום האחרון של חג הסוכות קוראים לזה 'שמיני עצרת' כך חג השבועות הוא כמו היום האחרון של חג הפסח, ולכן קוראים לשבועות גם כן עצרת שהכוונה שאדם עוצר עצמו מלעשות מלאכה כי זה חג ואסור לעשות שום מלאכה.

מנהגי החג

נוהגים לאכול מאכלי חלב בחג השבועות וכן עוגות עשויים בדבש, כי התורה נמשלה לחלב ודבש כמו שכתוב 'דבש וחלב תחת לשונך ושהש' ד' י"א, עוד טעם לאכילת מאכלי חלב בגלל שביום מתן תורה לא יכלו לאכול בשר כי הסירים לא היו כשרים ולכן לא יכלו לבשל ואכלו רק חלב.

עוד נוהגים לקשט את הבית הכנסת בעשבים וענפי עצים ופרחים ושושנים מבושמים ויפים, - אילנות זכר לזה שבחג השבועות העולם נידון על פירות האילון, עשבים - זכר למתן תורה שסביב ההר היו עשבים, ובשמים - רמז לדברי חז"ל שעל כל דיבור ודיבור שיצא מפי ה' נתמלא העולם כולו בבשמים.

האבות והבחורים הגדולים נוהגים שבליל שבועות אחרי הסעודה לא הולכים לישון אלא הולכים לבית הכנסת ללמוד תורה כל הלילה עד הבוקר, כדי להתכונן כראוי לקבלת התורה.

עוד טעם ישנו, היות ובני היו ישנים בעת מתן תורה והיו צריכים לעוררם ועי זה שאנו ערים בלילה זה אנו מתקנים קצת חסרון ההוא.

דוד המלך ומגילת רות

בחג השבועות זה יום היארצייט של דוד המלך שנולד ונפטר באותו היום, ולכן זה מאוד חשוב שביום זה יגידו הילדים תהילים, שדוד המלך חיבר את ספר תהילים.

גם קוראים את מגילת רות, שרות התגיירה והיא הייתה הסבתא של דוד המלך ע"ה וממנה יצא דוד המלך, ועי זה מזכירים את זכותו של דוד מלך ישראל שימליץ טוב עבור כל כלל ישראל.

שירי חג השבועות

עליונים שישו ותחתונים עליו

ובאו כולם בברית יחד נעשה וגשמע אמרו כאחד

כי הם חיינו ואורך ימנו ובהם נהגה יומם ולילה

דוד מלך ישראל חי וקיים

הוא יפתח לבנו בתורתו

שמחתי באומרים לי בית ה' נלך

אנא עבדא דקודשא בריך הוא

כד יתבון ישראל ועסקין

נס הצלת בני ישראל ע"י הק' ר' מאיר בעל האקדמות

בתקופת שנת ארבעת אלפים תס"א, היו הרבה מכשפים גדולים בעולם והזיקו והרגו הרבה אנשים, בניהם היה כומר (גלח) אחד מכשף גדול מאוד שהרג הרבה יהודים ע"י נגיעתו במצח של יהודי, וכך הרג בתקופה ההיא שש מאות ושלושה יהודים.

כראות היהודים את גודל רעתם התאספו כל החכמים לטכס עצה לדעת מה לעשות ולהינצל מהצרה הזאת, החליטו ללכת לפני המלך ולהתלונן על מעשיו של הכומר המכשף ההורג בכישוף זה הרבה יהודים.

כששמע המלך את דברי החכמים שלח מיד להביא לפניו את הכומר, בהגיעו לפני המלך שאלו המלך הנכון ואמת דבר זה שאתה הורג יהודים? ענה לו הכומר אני לא עושה להם שום דבר אלא רק נוגע במצחם, והראה למלך על שלושה יהודים שעמדו שם שרק כך הוא עושה שהוא נוגע במצחם, אמרו היהודים למלך נכון הדבר שהוא רק נוגע במצחם של היהודים אבל על ידי זה מתים אלו שהוא נגע בהם מיד בהגיעם לביתם, ואם רצון המלך שיהרגו את היהודים אזי שיעשו חוק ומשפט אבל לא שניהרג על ידי פעולתו של הכומר הזה.

פנה המלך לכומר ואמר לו אני נשבע בכתר שעל ראשי שתוריד תכף ומיד את הכישוף משלושה היהודים העומדים כאן שנגעת בהם, ומהיום והלאה לא תהרוג שום יהודי, ענה הכומר למלך אעשה כדברך אולם ברצוני שיבוא יהודי אחד אלי שאוכל להתווכח איתו במעשי כישוף ואם לא יעשו כרצוני אזי אהרוג את כל היהודים אפילו אם גם אני אמות בשביל זה, אמר לו המלך על בקשתך זו אתן לך תשובה מחר.

כצאת הכומר מהיכל המלך אמר המלך ליהודים שאין להם שום עצה אלא רק לעשות כבקשת הכומר כי גם אנוכי ירא ממנו, ואבקש מהכומר לתת לכם שנה עד מועד זמן הויכוח, היהודים כשמעם את דבר המלך ראו שאין להם מנוס והסכימו לדבר המלך ובדעתם היה שבתוך שנה זו יזעקו את ה' ויתפללו למפלת הכומר הרשע הזה.

למחרת הגיע הכומר לבית המלך לשמוע את דבר המלך על בקשתו של אתמול, והמלך אמר לו שפעל כבקשתו שיבוא יהודי אחד להתווכח איתו אולם הויכוח יערך רק בעוד שנה מהיום ובתנאי שבתוך שנה זו לא תזיק ליהודים כלל, הכומר בשמעו את הדברים האלו נשבע והבטיח למלך לעשות כדבריו.

היהודים חזרו מבית המלך הלכו ואספו את כל היהודים אשר גרו בעיר וגזרו צום ומספד בכי שק ואפר, ויזעקו אל ה' להעביר את הרעה הגדולה הזאת, ובכל מקום

אשר נמצאים שם יהודים שלחו להגיד להם שיתפללו עבורם מאת ה', שיעביר מהם את הגזרה הנוראה הזו ולראות במהרה את מפלת הכומר הרשע הזה.

בעת ההיא בעיר אחת היה צדיק גדול היושב והוגה בתורה יומם ולילה לא פסיק פומיה מגירסא, והנה נרדם הצדיק באמצע למודו וחלם חלום איך שמגיד אומר לו שכל התפילות על מפלת הכומר לא מתקבלים למעלה בשמים היות והיהודים מלאים בחטאים, ויש רק עצה אחת לחפש ולבקש איש צדיק וישר שאהוב לפני המקום ושאינו יודע שום כישוף ובכוח הקדושה שבו יוכל להשביע את המכשפים ולהתגבר עליהם, והוא זה שילך להתווכח עם הכומר וינצחו כי הקדושה גוברת על כח הסטרא אחרא, וכל היהודים ימשיכו במעשיהם ואל יפסיקו מלהרבות תחינה ובקשה מלפני ה', וכך ראו עוד כמה צדיקים אחרים ממדינה זו בחלום הלילה.

אחרי שהתעוררו מתרדמת החלום ותפעם רוחם על המעשה הזה שראו בחלום וביקשו רחמים מאת ה' שיגלה להם מי הוא האיש הנבחר והמרוצה בשמים שילך להתווכח עם הכומר להציל את היהודים.

והנה בלילה בשנתם נתגלה להם המגיד שנית בחלום וגילה להם כי האיש הצדיק לא נמצא במדינתם כי אין במדינתם אחד שיהיה ראוי לעמוד לפני הכומר להכניעו בכוח הקדושה, אלא צריך לשלוח שליח אל עבר נהר סמבטיון המפורסם שבששת ימי השבוע הוא מרעיש וגועש וזורק אבנים גדולות וכל המגיע לשם נרגם באבנים אלו, ואין אדם בעולם שיכול לעבור את אותו נהר זה אלא בשבת שהנהר שוקט ונה, ושם נמצאים עשרת השבטים שגלו לשם אחרי חורבן בית המקדש והם כולם צדיקים גדולים קדושים וטהורים, ולהם יש כוח גדול בשמות הקדושים והם יוכלו להתגבר על הכומר המכשף ומהם צריך לקחת יהודי אחד שילחם עם הכומר.

שאל הצדיק הנל את המגיד אם הקב"ה רוצה להציל את היהודים מדוע צריך לחלל את השבת ולעבור את הנהר ביום השבת, הלא יכול להושיע את היהודים מבלי לחלל את השבת?

ענה לו המגיד שהיות ועדיין אין היהודים ראויים לכך שהקב"ה ישנה את טבעו ולעשות להם נס מחוץ לדרך הטבע, אמנם שאל הצדיק את המגיד מי הוא האיש אשר יהיה ללכת ולעבור את נהר סמבטיון בשבת הלא השבטים יהרגוהו על שחילל את השבת בעברו את הנהר ויאבד עולמו בזה ובבא.

אל תדאג ענה לו המגיד, נכון שהשבטים יביאו אותו למשפט על שחילל את השבת אבל בשמעם את מטרת בואו אליהם יבינו שבא עבור הצלת נפשות ישראל ולא יאונה לו שום רע.

ויהי בבוקר התאספו כל הצדיקים והחליטו לשלוח אל עבר נהר סמבטיון את ר' מאיר חזן שהוא צדיק גדול ומתאים לכך, וכן קבעו על שלושה אנשים יראים ושלמים שהם ילוו אותו לדרכו.

הצדיק ר' מאיר ושלשה מלווי עשו כדברי הצדיקים ויצאו לדרכם על עבר נהר סמבטיון והגיעו שמונה ימים לפני סיום יום השנה שנקבע לוויכוח עם הכומר הרשע, המתינו על שפת הנהר עד שבת שבו הנהר שוקט ונח כדי שיוכל ר' מאיר לעבור דרכו אל עשרת השבטים.

בהגיע יום השבת אמר ר' מאיר למלווי שהוא לבדו יעבור את הנהר והם ישארו כאן כדי שלא נצטרך כולנו לחלל את השבת, ואני הנני מוסר נפשי להציל את היהודים ולקח בידו את המכתב שהחכמים שלחו למסור לבני השטים ובו בקשתם שישלחו אחד מהם למען הציל את היהודים מיד הכומר.

ר' מאיר נפרד ממלווי ועשה את דרכו בתוך הנהר עד שהגיע לבני השבטים אשר מעבר הנהר סמבטיון.

תכף עם הגיעו בראותם את ר' מאיר לקחוהו והניחו אותו במשמר בית הסוהר על שחילל את השבת, אבל ר' מאיר נתן להם מיד את המכתב להודיעם מה הביאו הלום.

בני השבטים בראותם את המכתב מחכמי ישראל על ענין פיקוח נפש והצלת נפשות הוציאו תכף את ר' מאיר מהמשמר והחליטו לעשות גורל ועל מי שיצא הגורל הוא יהיה השליח מבני השבטים להציל את בני ישראל, וכן עשו ונפל הפור על אחד מהם בשם ר' דן.

ר' דן מבני השבטים קבל על עצמו מצוה חשובה זו של הצלת נפשות ואמר לר' מאיר שיכתוב את מה שהוא רוצה לצוות את בני ביתו, היות ומכאן אין ביכולתו לחזור כי אסור לו כבר לחלל שוב את השבת, ר' מאיר עשה כדבריו ומסר לו צוואה לבני ביתו.

ר' דן עבר את הנהר והגיע לעבר הנהר השני ששם עדיין עמדו ממתנים שלושה האנשים שהתלוו לר' מאיר, ר' דן ניגש אליהם ואמר להם שר' מאיר נשאר שם כי אין ביכולתו לחזור כי אסור לו לחלל את השבת, והוא ילך איתם למדינתם למען הציל את ישראל מהכומר.

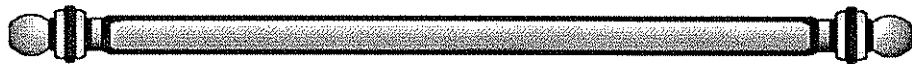
ר' דן מבני השבטים עם שלושה מלווי התחילו ללכת לדרכם, והנה בתוך שני ימים ושני לילות הגיעו למחוז חפצם כי היה להם קפיצת הדרך.

ביום בו הגיעו לעיר היה זה אותו היום שבו היה אמור להיות הוויכוח עם הכומר התאספו כל היהודים לרחבה הגדולה של העיר שהייתה רחבה מאוד גדולה ומלאה עצים, וכן התאספו שם כל הגויים, הכומר בהגיעו לרחבה ראה את ר' דן שהוא האיש שיעמוד איתו בוויכוח נתמלא כעס וחימה וצעק, 'את היהודי הזה הבאתם כדי להתל ב?' עוד מעט תראו את רוב כוחי ואת כולכם אהרוג במקום הזה, ר' דן קם ממקומו

ואמר לכומר בקול חרוץ ובעוז, החושב אתה את עצמך בעל הבית על כל העולם ?
עוד מעט ונראה לך את כוחנו .

הכומר השביע את הכישוף והגביה מוט של ברזל ענק שהיה כל כך כבד שרק שלושה אנשים היו יכולים להגביהו מרוב שיה כבד, וזרק את המוט לארץ ונשתקע באדמה עד שלא ראו עוד את המוט ואמר לר' דן הראה לי את כוחך והוציא את המוט מן האדמה.

ר' דן קם ממקומו הוציא מכיסו כלי שהיו בו קצת מים ונטל את ידיו, ואמר לכל הנוכחים במקום ראו הנה הכומר הרשע לקח את המוט וזרק אותו אני יוציאו ממקומו, הלך ונגש אל כיסא המלך וחפר מתחת לכיסאו באצבע הקטנה והוציא את המוט ותלה אותו באויר, ואמר לכומר עכשיו הראה לכולם את כוחך והורד את המוט הזה, הכומר עשה כל מיני תחבולות אבל הכל היה לריק והמוט נשאר תלוי באויר, והכומר התבייש מאוד לעיני כל העם .

המלך והשרים שנכחו שם עמדו משתאים לנוכח גודל מעשי ר' דן וכראות הכומר את מצבו הרע פנה אל ר' דן ואמר לו בא ואעשה עוד חכמה, לקח שני אבנים גדולות של רחיים וטחן אותם בידי ונהנה האבנים נהפכו לאבק, אח"כ לקח את האבק וחיברם ביחד וחזרו להיות אבנים .

אמר ר' דן לכומר האם זו נקראת חכמה ? כל כוחי הוא רק מה' עמד והתפלל לה' ותכף הגיע רוח חזקה שהביא עמה אבקה של אבנים קטנות ור' דן עשה מאבק זה שני אבני רחיים שעלו פי כמה על גודל האבנים שהכומר עשה, ור' דן זרק את האבנים לאויר ונשארו שם עומדים ליד המוט שעדיין עמד באויר לעיני כל האנשים .

פנה ר' דן לכומר וביקש ממנו להוריד את האבנים לקרקע, אך הכומר ניסה להוריד אותם ולא הצליח ונשאר בבושת וכלימה ללא הצלחה.

אחרי זה ר' דן פנה אל הכומר ואמר לו עד מתי אתה חושב שעמוד כאן אתך כשאין ביכולתך לעמוד נגדי, עוד דבר אחד אעשה כנגדך אדליק את השמים בלהבת ואתה תכבה אותם או להפך אתה תדליק ואני אכבה.

נענה הכומר ואמר שר' דן ידליק והוא יכבה, תכף עשה ר' דן אש גדול מהשמים והיה בעיני כולם כנר גדול מהארץ ועד השמים, ור' דן אמר לכומר הראה לי את כוחך וכבה לי את האש, הכומר הביא בכישוף נהר מים לכבותה והאש הגדולה ייבשה את הנהר ממים ועוד גדל האש ביותר ממה שהיה קודם .

הכומר נכנע ואמר לר' דן שאין ביכולתו לכבות את האש, אמר לו ר' דן לא אקח מכאן את האש עד שלא ישאר שם טיפת מים מהנהר כדי שלא יאמרו האנשים שיש כוחך לעשות נהר מים.

אחרי זה פנה ר' דן לכומר ואמר לו שיום זה הוא יומו האחרון, ומכאן לא יצא חי, הכומר שראה שכלתה איליו הרעה נפל ארצה לפני ר' דן והתחיל להתחנן ולבקש מר' דן שישאירו בחיים.

מתוך העצים שהיו שם ברחבה לקח ר' דן עץ אחד גדול מאוד וכופף אותו כמו ענף קטן ואמר לכומר שיחזיק בעץ, הכומר עשה כדברי ר' דן ובכה כמו תינוק מרוב פחד וכל תחנוניו לא הועילו לו, וכך כשאחז הכומר את העץ התרומם העץ עם הכומר לגובה רב ונהרג בבזיון גדול, וראו כל האנשים העומדים שם את גודל הנס שנעשה ליהודים והתחילו כולם לשבח את בורא העולמים הקדוש ברוך הוא, ונתקדש שם שמים ברבים והיהודים התאספו בשמחה וצהלה להודות ולהלל לבורא יתברך שמו.

כאמור נשאר ר' מאיר מעבר לנהר סמבטיון ושלח עם ר' דן צוואה לבני משפחתו, אחרי המעשה הזה לפני קריאת התורה בחג השבועות קם ר' דן בבית הכנסת והוציא את צואתו של ר' מאיר וקרא בו את הכתוב בה, שהוא מבקש סליחה מבני משפחתו על שהיה מוכרח להיפרד מהם עד עולם עבור הצלת ישראל, וגם היה באותה צוואה את ה'אקדמות' שחיבר ר' מאיר ובה היה כתוב בצואתו שבכל שנה ושנה לפני קריאת התורה בחג השבועות יזמרו היהודים את זמר ה'אקדמות' וחתם את שמו בראש החרוזים מאיר בר' יצחק יגדל בתורה ובמעשים טובים חזק ואמץ.

כן יאבדו כל אויבך ה'.